

ŠKOLNÍ SNÍDANĚ S KNIHOU

Na začátku klubu děti představují svou domácí četbu

Brána ke vzdělávání – školní čtenářské kluby je projekt financovaný od února 2012 do ledna 2015 z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR. Ve 13 základních školách jej jako volnočasovou aktivitu vede ideálně vždy místní pedagog a knihovník veřejné knihovny. Klubovou skupinu tvoří 10–15 dětí, scházejí se během školního roku jednou týdně na hodinu a půl, a to v prostorách školy. Nositelem projektu a zdrojem jeho metodického vedení je Nová škola, o. p. s.

Seznamte se s metodami klubové práce a s konkrétním děním v nich na www.ctenarskekluby.cz.

cílové skupiny“, a právě to vedlo učitelky – zároveň klubové vedoucí –, aby založily v družině kroužek Duhového čtení. Schází se příležitostně a tvoří jej volně uskupení čtenářů od 1. do 5. třídy, velmi rozdílné čtenářské úrovně. Postupně se všichni učí trávit čas tichým čtením knih dle svého výběru a předčítáním. Dalším dílem školní čtenářské skládačky jsou „třídní plachty“, na které si děti zapisují, jakou knihu si půjčily od svého spolužáka. Jejich vlastní knihy rozšiřují nabídku knih ze školních čtenářských klubů. Jak v praxi může vypadat zaujetí knihami, popisuje paní učitelka Eva Nováková: „Tento týden jsem řešila problém, kdy holčička neměla úkol a žádné pracovní sešity, ale měla v tašce tři knihy. Jednu, kterou dočetla, druhou, kterou bude číst, a třetí pro kamarádku, které slíbila, že jí knihu půjčí.“ Eva považuje historku spíše za úsměvnou a dodává, že „i když je to někdy velmi náročné, má smysl vést děti ke čtení. Díky čtenářskému klubu víme, že skupina dětí, která dosud nečetla, je dnes již v úzkém kontaktu s knížkami minimálně hodinu a půl týdně.“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Co přesvědčilo kolínské učitelky, aby zdarma a ve svém volném čase připravovaly program pro školní družinu? Kde berou paní učitelky z Rokycan odvalu, aby své žáky pozvaly do třídy o hodinu dříve, než je obvyklé, a navíc pro ně připravily snídani? – V tomto článku se zaměříme na to, jak jeden školní kroužek ovlivňuje život třídy, a v některých případech i celé školy.

Text: Irena Poláková, foto: Ondřej Polák

Pátá základní škola v Kolíně má pověst školy, do níž chodí děti s nejrůznějšími poruchami učení a také ve větším počtu děti romské, které bydlí v okolí školy. Stále více si ale škola získává také renomé vzdělávací instituce, kde k dětem přistupují jako k bytostem s osobitými potřebami a nabízejí jim řadu rozvojových programů.

Učení nemám, ale knížky jsem si vzala

Čtenářský klub pro děti ze sociálně nepodnětného prostředí nebo s „čtenářským handicapem“ je jen jedním z nich. Co se po založení čtenářského klubu pro tyto děti

O knize, kterou aktuálně čtou, hovoří i vedoucí klubu

stalo? Na škole zanedlouho vznikly další dva kluby a nejsou v nich žádná volná místa. Zájem o čtení totiž projevily i děti z „ne-

Sixtová dobře peče

Ivana Sixtová působí jako zástupkyně pro první stupeň v rokycanské základní škole. Zkušenost s dětmi v klubu ji i její kolegyně přivedla na myšlenku šíření „klubových myšlenek“. Krom osvědčených čtenářských postupů, které nyní zařazují i do běžné výuky, vymyslely i něco víceméně riskantního – pozvaly děti ze školy na čtenářskou snídani. Z prvního setkání se stala pravidelná akce, na niž jsou vypisovány pořadníky. A zájem dětí neupadá, protože číst je baví, a navíc „Sixtová dobře peče“. A tak jde jednou za měsíc skupina deseti patnácti dětí dobrovolně do školy na nultou hodinu.

VZDĚLÁNÍ ASISTENTA PEDAGOGA

Má být profesní příprava asistenta pedagoga zaměřená podle cílové skupiny žáka, se kterým bude pracovat? Nebo chceme, aby se asistenti pedagoga připravovali na práci s jakýmkoli žákem? Jde to vůbec?

Zákon o pedagogických pracovnících rozlišuje dvě skupiny asistentů podle zaměření:

(1) Asistent pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě, ve které se vzdělávají děti nebo **žáci se speciálními vzdělávacími potřebami** nebo ve škole zajišťující vzdělávání dětí a žáků formou **individuální integrace**

(2) Asistent pedagoga, který vykonává **přímou pedagogickou činnost spočívající v pomocných výchovných pracích** ve škole, ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání, ve školském výchovném a ubytovacím zařízení, ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči

Asistent pedagoga je již nyní zaměřen na dvě cílené skupiny žáků + je možnost vykonávat AP formou pomocných výchovných prací – tak to v současnosti stanovuje zákon o pedagogických pracovnících:

1. Přímá pedagogická činnost ve třídě **se žáky se SVP**, případně pro **individuálně integrované žáky**
2. Přímá pedagogická činnost formou **pomocných výchovných prací**

Více: Zákon o pedagogických pracovnících: § 20 – Asistent pedagoga

(1) Asistent pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě, ve které se vzdělávají děti nebo žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, nebo ve škole zajišťující vzdělávání dětí a žáků formou **individuální integrace**, získává odbornou kvalifikaci

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd,

b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem jiného akreditovaného studijního programu než podle písmene a) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,
2. studiem pedagogiky, nebo
3. absolvováním vzdělávacího programu pro asistenty pedagoga uskutečňovaného

vysokou školou nebo zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen „studium pro asistenty pedagoga“),

c) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání s pedagogickým zaměřením,

d) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením jiného akreditovaného vzdělávacího programu než podle písmene c) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,

2. studiem pedagogiky, nebo

3. studiem pro asistenty pedagoga,

e) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání s pedagogickým zaměřením, nebo

f) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením jiného vzdělávacího programu středního vzdělávání než podle písmene e) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,

2. studiem pedagogiky, nebo

3. studiem pro asistenty pedagoga.

(2) Asistent pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost spočívající v pomocných výchovných pracích ve škole, ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání, ve školském výchovném a ubytovacím zařízení, ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči, získává odbornou kvalifikaci

a) vzděláním podle odstavce 1,

b) středním vzděláním s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a studiem pedagogiky,

c) středním vzděláním získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu asistentů pedagoga,

d) středním vzděláním získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a

1. studiem pedagogiky, nebo

2. studiem pro asistenty pedagoga, nebo

e) základním vzděláním a studiem pro asistenty pedagoga.

Baví mě číst, ale je to těžké

To, že někdo rád tráví čas čtením a považuje se za čtenáře, ještě neznamená, že je čtení pro něj snadné. Zajímavá zjištění přineslo šetření z podzimu 2013, jehož se účastnilo celkem 930 žáků z klubových tříd. 74 % klubových dětí uvádí, že je čtení baví, oproti 50 % ostatních dětí (zbývající část klubových dětí čtení baví „někdy“). Oproti průměru považují klubové děti (tedy děti, u nichž je prokazatelně nejméně hodinu a půl týdně věnován čas čtenářským aktivitám) častěji čtení za obtížné. Jedno z pravděpodobných vysvětlení je, že začínající čtenáři poznávají, že četba je víc než dekodování písmen. Petr z jednoho ze středočeských klubů tento statistický údaj dokládá, když popisuje sám sebe a závěr je prozatím velmi nadějný: „Jmenuji se Petr a chodím do třetí třídy. Zajímá mě spousta věcí, třeba řešení záhad, fotbal a strašidelné filmy. Sedět ve škole je pro mě utrpení. Musím jen bez hnutí sedět a poslouchat

Partnerské jednání, vytváření čtenářského společenství, je jedním z nutných předpokladů fungování klubu.

pana učitele. Moc rád čtu a knížky mě baví, ale čtení mi moc nejde, protože jsem pomalý čtenář. Abych vůbec pochopil, o čem čtu, potřebuju hodně času. Když můžu číst něco, co mě zajímá, rozumím tomu líp. To ale ve škole nejde! Do školy si vůbec nenosíme vlastní knížky. Při hodině čtení čteme pořád jenom z čítanky. Vždycky čte jeden spolužák jednu větu a ostatní musejí sledovat text. Nudí mě to. Než na mě dojde řada, ztratím se, pan učitel se zlobí a já dostávám černý puntík. Myslel jsem si, že to tak bude pořád, dokud jsem nezačal chodit do čtenářského klubu. Tam nikomu nevdá, že čtu pomalu. Z knihovny si můžu vybrat přesně takovou knížku, která mě zajímá, a můžu si ji půjčit domů. Jednou jsem třeba četl příběh o holce, které bylo smutno, protože na ni její táťka kvůli práci neměl čas. Uvědomil jsem si, že té Kiko rozumím, protože mě také mrzí, že se mnou můj táta netráví víc času. Vypůjčil jsem si také knížku Jak se stát detektivem a některé návody, které jsem si přečetl, jsem vyzkoušel doma na zahradě...“